

IRTOHIRSIEN TARKISTAMINEN ALEKSANTERINKADUN JA FABIANINKADUN
RISTEYKSESSÄ TUNNELIKAIVANNON YHTEYDESSÄ

Fabianinkadun alle rakennetaan pohjois-eteläsuuntaista tunnelia, joka alittaa Aleksanterinkadun. Aleksanterinkadun pohjoispuoleisella sivustalla jalkakäytävän reunan ja ratikkakiskojen väliin upotettiin 10.9.1998 pitkiä metallilevyjä (lähes 10 metriä) viereen viereen lomittain tilapäiseksi vahvistukseksi tunnelin kaivamista varten. Yksi levyistä ei uponnut maahan - syynä olivat työmiesten mukaan juuri sillä kohdalla olevat puut, hirret, jotka sitten revittiin tieltä pois. Kyseessä olivat molemmista päistään salvotut hirrenpätkät, joita lojui paikalle saavuttaessa kolme kappaletta sokin sokin irtomaassa. Kaivannon eteläprofiilissa, suunnilleen ratikkakiskon alapuolella noin 50 cm- 1 metrin siitä pohjoiseen päin näkyi patkä epämääräistä puuta ison muoviputken alla. Työmiesten mukaan siellä näkyivät jäljellä olevat puut. Syvyyttä niihin oli arvion mukaan n. 2 m. Erään työmiehen mukaan hirsii olisi alkanut tulla noin metrin katupinnan alapuolelta ja että kyseessä olisi ollut jonkinlainen rakenne. Tosin hirret olivat salvoksia myöten täysin ehjiä eikä niissä ollut tuoreita kaivinkoneen jälkiä. Hänen mukaansa vastaavanlaisia (hirsilaatikoita?) on löytynyt pari vuotta sitten myös joltain toiselta keskustan työmaalta, sijainti Fabianinkadun tienoot Aleksin eteläpuolella (???)

Yhden hirren mitat olivat seuraavat: pituus 169 cm, korkeus 20 cm, leveys 18 cm. Toisen pään kalanpyrstömäisen salvoksen mitat olivat: salvoksen pää 17 cm, kapein kohta 12 cm (ks. piirros). Hirret olivat suunnilleen saman mittaisia ja samalla tavalla päistään salvottuja. ”Pyrstön” leveys ja kaltevuus vaihtelivat hieman: puut olivat käsin veistettyjä. Salvostyyppi on lohenpyrstösalmos.

Karttaan on merkitty hirsien löytöpaikan sijainti summittain: Helsingin yliopiston päärekennuksen uuden puolen lounaiskulmasta 4,5 metriä eteläänpäin ja siitä pisteestä 6,5 metriä länteenpäin. Sijainti saattaa heittää metrin tai kaksi. Vuoden 1809 karttaan tulipalon aiheuttamista vahingoista (liittinä) on merkitty kyseiseen kohtaan, Suurkadun (Aleksanterinkadun) läntisimpään päähän (kolmen kadun risteys) pieni sininen neliö, joka merkitsee ilmeisesti kaivoa. Löytyneet hirret ovat mahdollisesti peräisin kyseisestä kaivosta. Neliön koko kartassa vastaa suunnilleen löydettyjen hirsien pituutta. Kartan neliö on mahdollisesti hieman suurempi (vrt. näkyvyys/erottuminen kartassa). Epäselväksi jäi, onko kaivo säilynyt ehjänä kaikkien syvälle ulottuvien putkitunneleiden ja kaapeleiden seassa vai onko siitä jäänyt jäljelle vain osa. Kyseisessä kohdassa on runsaasti eri vuosikymmenien aikana tehtyjä, parinkin metrin syvyyteen ulottuvia putkistoja yms. Tällä hetkellä kaikki maa noin 2-3 metrin syvyyteen asti on kaivettu pois.

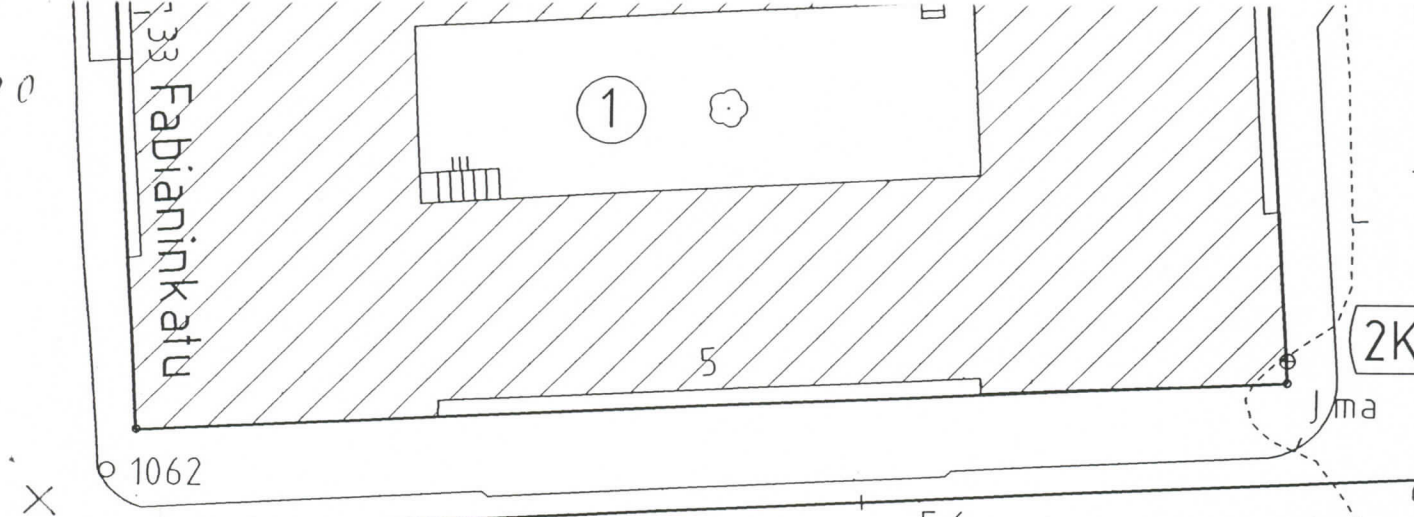
Liitteet: piirros, 1 kpl diapositiivikuva, sijainnit kartoissa 1:500 ja 1:2000, kopio vuoden 1809 paloaluekartasta.

Helsingissä 21.9.1998

Jaana Mellanen

1:500

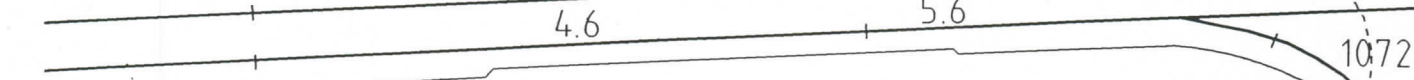
33 Fabianinkatu

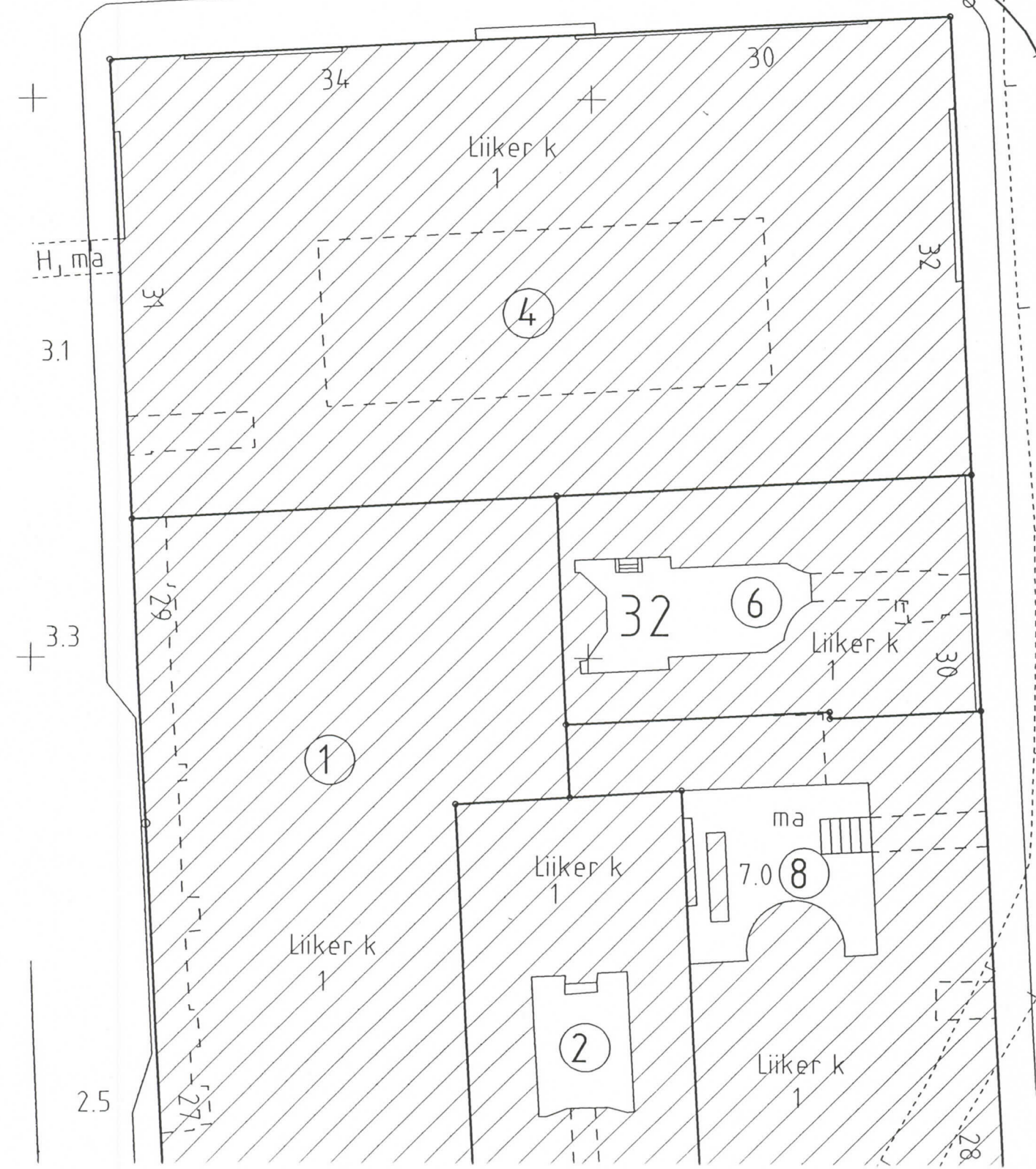
2K

1062

J ma

1072

H, ma

3.1

3.3

2.5

2.8

34

30

32

31

2.9

2.7

Liiker k
1

4

32

6

Liiker k
1

30

1

Liiker k
1

Liiker k
1

ma

7.0

8

2

Liiker k
1